

دگر بزرگ موقوفت قبله موقوفات بر دایره اول
 بلده عرض بلکه جیت و این موقوفت بر دایره اول
 عظیمه از جمله دایره عظام که اربعه لم یته در کره اعتبار
 کرده اند اگر چه است بنا بر دایره در هر فلک در عددی مخصوص
 و آن است عظیمه است یکی معدل النهار در دایره افق بر
 دایره نصف النهار و معنی دایره طلق سابق معلوم شده
 و دایره عظیمه است که نصف کره و مدار که او باشد
 و اگر چنین نباشد آن غیر عظیم است اما دایره معدل النهار
 عبارت است از منطقه فلک عظیم و این فلک و از ده ام
 دارد یکی فلک اطلس در لغت معنی جابجا در و شب
 است و چون هیچ کوب درین فلک محسوس نیست از جهت
 او را فلک اطلس گویند دوم فلک عظیم **سوم** فلک اعظم
 فلک ل **چهارم** فلک ل **پنجم** فلک ل **ششم** فلک ل
هفتم سما السموات **هشتم** فلک کل **نهم** فلک محلی
دهم فلک معدل النهار **یازدهم** فلک ارضی

منتهی

دوازدهم منتهی الاشارات و زبان اهل شرع او را عرض
 گویند چنانکه حکمت شامی گویند و این فلک عظیم است
 میباشد بر سبیل استدرا از جانب شرق بر مغرب حرکت
 یومی که در یک شبانه روز دور تمام میکند و طلوع و غروب
 کوکب ثوابت و سیارات حرکت او است **بزرگ** **چهارم**
 با غیر فلک چون بر سبیل استدرا حرکت باشد جمیع نقاط که
 بر سطح او است نیز بر سبیل استدرا حرکت شوند و نقطه
 دو قطب آن کره باشد و حرکت آن تقاطع تیران دایره
 صغیر بر آن سطح پیدا شود هر یک دایره در وسط سطحی جدا
 دایره صغیر که پیدا شود آن دایره عظیمه است و بعد از آن
 هر دو قطب برابر باشد آن دایره عظیمه را منطقه گویند منطقه
 در لغت معنی کره است و در هر سطحی هر یک منطقه فلک
 اعظم معدل النهار گویند چنانچه منطقه فلک است من منطقه
 المروج گویند و دو قطب معدل النهار و قطب عالم است یکی
 جانب شمال و موافق با قطب جنوبی و قطب شمالی

منطقه معدل النهار